

Chết chiến đấu anh dũng, chết khôn ngoan, chết càng trải qua nhiều thử thách gian nan thì phải chịu thì càng có đức hy vọng giáo hội nói chung đức Kitô.

Một người bạn thân trong giới truyền thông đã gửi cho tôi bài báo của ký giả BaLan Jacek Dziedzina, dài 16 trang, đăng trong tờ "Khách Khách Nhà" sau chuyển sang VN kéo dài gần một tháng. Bài báo được đăng cách đây hơn một năm, nhưng nhờ thế các đồng nghiệp nhà báo trình bày còn "nguyên vẹn" như thế chuyển xẩy ra mới đây".

Nhiều đồng nghiệp trình bày trong bài báo làm tôi thú vị và cảm hứng từ bài viết của ký giả Ba Lan. Vì thế tôi xin dùng lời của ông: Giáo Hội Kitô Việt Nam.

Vâng, quả thực có một Giáo Hội Kitô Việt Nam- không giống bất cứ giáo hội nào trên thế giới. Đó là Giáo Hội hoàn vũ thực sự và nói theo danh từ bây giờ là một Giáo Hội Chui.

Thật ra trong một xã hội ít người mà nhiều ma, không cách gì người ta có được cuộc sống bình thường. Sống là người thì là đời không dễ gì.

Trong một xã hội toàn trừu tượng như ma quỷ - không phải ma cà rồng, mà là người biến thành ma, có tay chân- người ta giống như như con lợn, con trăn, sống chui, sống lủi thủi, sống "bên lề pháp luật".

Nói đúng ra, có một thế luật pháp của nhà cầm quyền và có một luật lệ bất thành văn của người dân.

Vì thế nảy sinh ra rất nhiều hiện tượng chui: buôn bán chui, giao dịch chui, buôn cắp chui, làm chui. Ngay cả Địch chui và Hèn chui, Tu chui.

Khi tôi vào VN cũng trên dưới 10 năm, tôi đến thăm dòng Chúa Cứu Thế ở đồng Kỵ Động. Tôi vào ngạc nhiên, vào thích thú như một khám phá vì cái gì ở đây cũng chui chui.

Cha CĐT đến tôi đi coi nhà sách ĐMHCG -văn kiện như xưa- ngoài tranh ảnh tượng Chúa, tràng hạt bày công khai. Đồng mà nhà cầm quyền là các sếp nên phớt lờ. Tôi nhận thấy khá nhiều sách mới in mà đáng lý ra không được phép in. Đó các tài liệu chính thức của Tổng Giáo phận Sài Gòn, TGM Nguyễn Văn Bình năm 1995 bèn lấy làm đến xin phép in cái này, cái nọ, như in một Bản tin địa phương. Họ hứa rồi không cho và cứ thế kéo dài cả 10 năm trôi đi đến khi TGM chết cũng chưa nhận được giấy phép.

Tôi tò mò h i cha CĐT, m y cái này có gi y phép đ in không? Dĩ nhiên là không. Không mà v n c in, in thì ph i bày bán công khai. Ng i ta bi t h t ch , nh ng c đ yên cho làm. C m thì c m đó là nh trên. Nh ng đ cho in, xu t b n là chuy n khác.

Nhà dòng, cũng theo cha CĐT, có g n 100 tu sinh. Ban ngày, ai v nhà đó. Đi làm, ngay c đi làm thuê, làm m n đ ki m s ng. Ban đêm t i i sinh ho t, c u nguyên, h c h i ..Ph ng khóm ch c cũng bi t ch . V n đ là đ yên hay không đ yên. V n đ là ngo i giao, có th là ph i qu y m t chút ..Mu n khó thì th t khó, mà mu n đ cũng th t là đ .

Nói chung, lúc nào ng i dân cũng t trong hoàn c nh ph m lu t, b t h p pháp. Vì th đ c g i là chui. Đi b t c đầu Hà N i, Sài Gòn, H i Phòng, v nh H Long, xu ng C n Th , quay ng c ra Vũng tàu, i n ra Nha Trang, lên Đà L t. Đi xe i a, đi xe đồ, ng khách s n, đi thuy n, đi đồ. Ăn u ng, mua bán, gi i trí, ng i quá cà phê, ch y xe trên đ ng ph qua ngã t đèn đ , hay ch y ng c chi u...ngay m t ng i bán hàng rong bán hàng vô t i v , buôn bán i n, buôn bán nh . Ch nào cũng vi ph m pháp lu t, vi c làm nào dù i n hay nh cũng ph m pháp c .

Vì th b t c cái gì cũng b t h p pháp- ngay c cái h p pháp cũng có th bi n thành b t h p pháp-. Nh ng cách nào cũng có th mua đ c lu t pháp ho c qua m t lu t pháp.

Giáo h i công giáo Vi t Nam qua t ng th i k , t ng giáo ph n, t ng giáo x , t ng giám m c, t ng linh m c m i ngày ph i đ i phó, ph i suy nghĩ tìm gi i pháp "nát óc" cho nh ng v n đ chính ra là bình th ng.

Vi t Nam cái gì cũng là v n đ c , ngay c cái không có v n đ .

Anh phóng viên Ba Lan mu n đi thăm m t ng i mu n g p, cũng ph i nghĩ "nát óc" đ làm sao qua m t đ c công an chìm.

V y mà v n không qua n i, câu chuy n sau đây c a anh k i hay quá, tôi không th không trích đ n thêm vào bài:

Ho c ch ng, ho c nhà n c

Ch có đi u là nh ng th y không ph i là di v t quá kh còn sót i.

- Em hoàn toàn tin t ng vào Đ ng – Hi n, cô sinh viên Hà N i nhanh chuy n và h h i nói chuy n chính tr . Chúng tôi ng i trên chi c gh bên h Hoàn Ki m ngay gi a th đô, đ a đi m a thích c a các b nh c i và các bài t p tai-chi bu i sáng. Hi n b ng đ ng xu t hi n không rõ t đầu và h i có th ng i cùng hay không.

- Em nghĩ r ng s t t h n cho đ t n c cũng nh cho s n đ nh c a nó n u ch có m t đ ng c m quy n mà thôi – cô nói hình nh r t th t. Cô h c i ch s và mu n sau này làm giáo viên. Nhà n c b ti n đào t o các th y cô giáo và sĩ quan công an t ng lai nên Hi n không ph i u t chuy n kinh t . K t thúc đ i h c, cô cũng không ph i lo s không có ti n đ s ng. Giáo viên t i Vi t Nam đang có giá. R t i r ng giáo viên gi ng d y t nông thôn ki m nhi u ti n h n là thành th : kho ng 8 tri u đ ng Vi t Nam, t c là trên đ i 400 đô-la m t tháng. Giáo viên t thành th ch ki m đ c n a kho n ti n đó. Hi n nói r ng chính quy n mu n b ng cách đó khuy n khích giáo viên đi d y t vùng xa. Còn giáo viên thành th đ ng nào cũng có nhi u c h i ki m thêm b ng ngh khác.

- Còn anh, anh làm ngh gì? – Hi n h i. Tôi tr i i tr ng i ng.

- Th anh có ph i công tác khi di chuy n th này hay không? – tôi c m giác hình nh cô bé thùy m này đang t b c i mình là ai sau m i câu h i. Và hình nh cô ta càng lúc càng m t t tin khi tôi là ng i c m tr ch câu chuy n.

- Th n u cô ph i ch n gi a trung thành v i nhà n c và trung thành v i ch ng thì sao? – Tôi

hội và thay cô nọ nọ cớ gì họ ng s và kín k li c m t sang bên.

- Em s ch n nhà n c – cô nói v i gi ng đi m tĩn.

- Th n u nhà n c lu n t i oan cho ch ng c a cô, b anh y vào tù vì b t đ ng quan đi m thì sao? – rõ là tôi đang tra t n cô sinh viên. Cô không còn tr l i nh máy t đ ng n a.

- Có l em s ch n nhà n c – hình nh m t tôi lúc đó trông bi th m l m th nên cô sinh viên l i nói

- Nh ng n u em tin ch ng, em s th nh c u nhà n c th t do cho ch ng.

Tôi xin l i cô sinh viên đ lán sang m t bên nh c đi n tho i. Trong lúc nói chuy n, tôi thoáng th y Hi n không còn gi ý gì mà nháo nhác nhìn sang m t h ng nh th đang tìm ai đó dù tr c đó cô nói r ng không ch ai c .

Đó m i là cu c s ng th c- cu c s ng v i nhi u m u mô gian trá, rình mò trong ch đ công an tr .

Vai trò giáo hội- Hay là vai trò giáo hội Kitô Việt Nam

Giáo Hội VN là giáo hội đ c bi t và duy nh t trên th gi i này. Nó t n t i đ c là do s ng x khôn ngoan- nh ng c ng quy t- đ i đ u và t ng nh ng.

Vai trò s ng còn c a giáo hội tùy thu c vào ng i ch chi n r t nhi u- Ch chi n đ o h nh, ch chi n khôn ngoan, ch chi n càng tr i qua nhi u th thách gian nan nh ph i chui thì càng có đ u hi u giáo hội nói chung đ c nh .

Và vì th , nh ng cái chính th c, cái công khai đ c nhìn nh n, cái h p th c hóa trong m t xã hội ma nh th l i đáng ng v c. T h n n a là đ u hi u suy thoái, nhu nh c, lu n cúi đ ng l o v i cái x u ..

Cái Desperate plight of Catholics in Viet Nam mà ng i ta mu n nói t i đây là tình tr ng m t hàng giáo ph m b lũng đo n đ a đ n m t cái nhìn không m y l c quan v Giáo Hội VN chính th ng !!

Đi u mà nh ng ng i quan tâm đ n Giáo Hội lo ng i, chính là t ch c Giáo hội thông qua nh ng Hội đ ng, nh ng c ch , nh ng ch c danh, nh ng ng i lãnh đ o ch không ph i m y linh m c chui.

Chui là đi u không tránh đ c và là đi u bình th ng và là s c m nh tinh th n c a giáo hội h m trú.

N i lo đ n tuy t v ng n m ch khác ch không ph i ch y. Ng i ta càng chú m i dùi vào m y linh m c Chui thì đó là m c tiêu gi , đánh gi .

B i vì nh ng con ng i y, nó t ng tr ng cho Giáo Hội Kitô Việt Nam.

Đòi h i h p pháp hóa m t linh m c chui trong nh ng tình th b t kh kháng là m t đòi h i tr con và ng ng n c a m t tình tr ng lão hóa không khô ph c!!

Xin trích đ n bài c a ký gi Ba Lan làm b ng c :

30 năm đ th phong linh m c

"C nh v n hành trên đ ng ph Hà N i ph i đ c cho vào Danh sách Di s n Th gi i UNESCO. K c nh ng vùng C n Đông, tôi cũng ch a bao gi ch ng ki n s h n lo n trong ph ng cách v n hành t ng t nh trên đ ng ph Việt Nam mà không gây tai n n. Trong chu i xe g n máy b t t n có khi có xe ch t t ng cao hai mét ho c mang con l n n b tr i đ p chân t phía, ho c đèo theo dân du l ch thêm n t ng. T t c di chuy n theo ph ng cách gi n đ n: tài x không c n nghĩ có đi đ c hay không, mà ch quan tâm có c n đi hay không. Đi u đó lý gi i vì sao các ông tài lái xe máy ng c dòng đ ng m t chi u ho c len l i

trên vĩa hè giữa các quán ăn đi đường với đường phố nhà.

Trên mặt trong nhộng ngỗng đường đông đúc nhất, ngay cạnh trung tâm của khu phố cũ là thánh đường Giuse xây từ hội Việt Nam còn là thuộc địa Pháp. Đang giữa tuôn nhộng cũ mặt lúc lại nghe tiếng còi kèn của giờ giờ khi có người rời đi đến thờ hoặc vĩa an táng. Phấn loạn đầu là người trẻ. Chỗ quỳ thánh địa, linh mục Antoni nói: chỉ riêng tôi giáo phận này đã có tới 100 người tu sĩ trẻ thành nhộng để mỗi năm còn riêng tôi Hà Nội thì 300 mỗi năm. Với linh mục người nhiên biết khuôn mặt ngỗng ngành của tôi. Người dân tôi đây rời nghe tiếng của Chúa từ ngoài qua loa phóng thanh hoặc vào bên trong đền bài đọc, thầy hàng xóm láng giềng mình là dân công giáo và thầy là người ta cũng muốn được là một thành viên trong cộng đồng công giáo – linh mục gì thích với tôi vì sao con sống người nhộng để lại lòng và ý. Trên toàn Việt Nam, khoảng 40 ngàn người tu sĩ trẻ thành nhộng để làm con của Chúa mỗi năm – nhộng người có liên hệ với Giáo hội Việt Nam cho biết.

Tôi Hà Nội, nhà dòng được chia làm hai khu biệt sống người muốn học quá đông. Một khu có tới 168 chủng sinh học, một khu 150. Không thiếu người muốn theo phong linh mục nhộng nhà nòng học hẳn chỗ sống chủng sinh được chúng tôi nhón vào nhà dòng – linh mục Antoni gì thích. Tuy vậy, có nhộng học viên nhà dòng tôi Hà Nội xuất thân từ các tôn giáo khác không có nhà dòng, hoặc sống nhộng chủng sinh biệt hẳn chỗ khi nhón không theo nhộng học để sau đó làm linh mục. Kể từ năm 1954, khi người cộng sản nắm quyền tôi Bắc Việt và đuổi người Pháp đi, tôi từ năm 1989 không một nhà dòng nào được hoạt động hợp pháp. Đôi khi có các hoạt động của một số đơn vị đơn vị với hẳn chỗ nhộng học, 6 năm mới có một học viên được nhộng. Các vị linh mục tiếp lại phải học tập trong bí mật, nhộng một trong nhộng giám mục chúng tôi được gặp ở miền Bắc. Chúng tôi hẳn gặp lúc tôi muốn, linh mục nhộng chúng tôi được để tên ông.

- Dù sao người ta vẫn biết các anh đang ở chỗ tôi – vị linh mục nói một cách điềm tĩnh.
- Các linh mục liên tục bị theo dõi, họ biết chúng tôi làm gì, đi đâu, gặp ai – linh mục lắc đầu.
- Nhộng tôi chỉ sống – linh mục nói tiếp.
- Riêng tôi đã phải chờ 30 năm để được theo phong linh mục – ông nói với ánh mặt của một chiến sĩ dày dạn kinh nghiệm. Ông nhộng chủng sinh vào năm 1958 nhộng chỗ một năm sau đó phải rời vị nhà riêng. Nhộng vậy vẫn chỗ là gì so với hẳn học bên bè ông tiếp bị đẩy vào trại tập trung chỗ biệt bày tỏ ý nguyện muốn nhộng học nhà dòng. Với giám mục này tôi từ nhộng năm 90 mới được theo phong linh mục.

Ngày nay, nhà dòng được phép của nhộng lại bị gây phiền bởi các hẳn chỗ giới thiệu: từ 7 tới 10 học viên mỗi năm tùy giáo phận. Thầy nên các linh mục tiếp lại vẫn phải tu luyện bí mật hoặc tu luyện ở nhộng ngoài rời theo phong linh mục ở nhộng ngoài".

Chia sẻ với nhộng kinh nghiệm để giá ý của giáo hội Hồ Chí Minh Trú trong nhộng tình huống mà khi viết nhộng dòng này, giáo hội VN vẫn ở trong tình trạng báo động đỏ.

Đột ngột chính thầy hay chính đáng với một linh mục chui đang ở trong tình thế tranh đấu và đi đấu hoặc bởi một linh mục đã tiếp vào tù ra tù nhộng ở hẳn học nhộng phân nửa cuộc đời hoặc có nhộng lại bị bắt thầy với một linh mục trả đáng tu sĩ con cháu có bị đẩy tranh đấu bất kể khi nghi- đi với tôi là một để xúc phạm không tha thứ được.

Vì thế, tôi không muốn tranh luận hoặc bị hẳn học hẳn thua tiếp câu tiếp chỗ với bất cứ ai "đi nhộng dòng" hoặc không được chính kiến.

Tôi không muốn chỗ mồm vào nhộng chỗ không cần thiết phải chỗ mồm vào. Hãy để cho sống

việc nó giải bày.

Vị trưởng hội thánh cha Kitô, xin ghi lại những dòng chữ của nhà báo Ba Lan khi gặp ông ở Thái Hà :

Giáo xứ của “những kẻ phẫn nộ”

Cha Peter Nguyễn Văn Kitô khi nói với tôi qua sms: “Đúng rồi, Chúa bên ta, chúng ta đều có hai sự”, để trả lời cho quan ngại của chúng tôi là chúng tôi có gây thêm phiền toái khi lui tới thăm dòng Chúa Cứu Thế. Tất nhiên không phải lo cho chúng tôi. Chúng tôi sẽ trở về Ba Lan còn những người chúng tôi gặp gỡ phải là Kitô Việt Nam. Giáo xứ Thái Hà có lẽ là cộng đồng công giáo đông nhất tại nơi này và Kitô Việt Nam. Và cũng là một trong những giáo xứ bất chính quy của nhà giáo hội. Chúng tôi thấy họ bán taxi những không nói với bác tài xế để họ chở mà yêu cầu ông đi vài trăm mét trước để họ đi mua hàng.

- Chúng tôi biết là các anh đang ở đây – cha Peter cũng nói với anh chuyên viên khôi hài để các anh, cho chúng tôi xem máy camera treo trên cửa. Trong phòng gặp gỡ của nhà dòng, chúng tôi ngồi ngang để xem các hình ảnh đã từng thấy từ trước về các giáo dân bị đánh ở Đền Chiêm khi tháng giêng vừa qua khi công an và quân đội tuần hành chính quy trong thành phố. Họ y thánh giá trên đường nghĩa địa. Máu đã chảy những may thay không ai thiệt mạng. Các cha dòng Chúa Cứu Thế và các giáo dân đã tới Đền Chiêm để ngăn viên dân chúng để họ cũng bị đánh.

Thái Hà, là mi-sa buổi tối giữa tuần mà nhà thờ chốt những trẻ tuổi. Khi tính rằng 60% xã hội Kitô Việt Nam là những người chưa tới 35 tuổi thì con số những trẻ có mặt trong nhà thờ vẫn là điều đáng chú ý. Vào Chủ Nhật, có tới 800 mi-sa được cử hành cho khoảng 2 ngàn giáo dân miền Bắc. Tất cả mặt trong những tòa nhà hiếm hoi của bất chính quy chiếm đóng của dòng Chúa Cứu Thế, một vài thân họ đã chết. Luật sư Lê Quốc Quân, có liên hệ với giáo phận, từng du hành tới Hoa Kỳ. Sau khi trở về Kitô Việt Nam anh bị tịch thu hộ chiếu bị trong thời gian ở Châu Âu anh từng có những phát biểu phê phán chính quy của ông. Anh cũng phải ở trong tù một thời gian.

- Tôi đã quen với việc thỉnh thoảng tôi lại nằm trong sự quẫn lý chết chóc, nhưng khi tôi phải viết óc tính sao ra khỏi nhà mà không bị phát hiện – anh nói với anh chuyên viên trên môi. Tất cả mọi người trong nhóm này đều nói với sự sáng khi liệt kê những hiện tượng chính quy của một thế và trừ đạo. Vị trưởng đạo, Antoni Nguyễn Văn Tang (còn hai người Kitô thì có mặt mang họ này, họ những họ dòng vua Nguyễn) đang ngồi bên tôi cũng như vậy, anh đồng ý với tất cả những gì mọi người nói và mang kèm những sự sáng. Anh chấp anh bị đánh không lâu trước đây bởi một người Đền Chiêm từng được truy tìm đi khắp miền thế giới.

Phản ứng đầu tiên của giáo xứ Thái Hà đã bị nhà nước tịch thu. Cũng tại đây, các cuộc biểu tình kháng đã xảy ra khi chính quy của vị này xây công viên để đòi lấy đi một cách bất hợp pháp mảnh đất. Vào năm 2008, một số giáo dân Thái Hà trong phiên tòa giải toa bị kết án tù bị tham gia “chống chính quy”. Hàng ngàn người cộng đồng của Nguyễn đòi hỏi do cho những người này. Các cha dòng Chúa Cứu Thế thì bị luật sư “lật đổ chính quy”. Khi đó, giáo xứ Thái Hà liên tục bị giám sát. Những người Kitô trong cuộc gặp gỡ mang cho chúng tôi xem các mảnh thân thánh giá bị phá hủy và để đồng họ cay công an dùng để chống lại các giáo dân bị u tình. Trên họ cay, hàng chữ khắc rõ: Bộ Công An sẵn xuýt. Anh luật sư họ để họ chở e-mail của tôi. Tôi ghi để họ lên giấy đồng thời cảm giác không khí xung quanh có phần căng thẳng. Có ai đó tiến tới và luật sư nói lại tin gì đó. Vị luật sư nhanh chóng xé tờ giấy tôi để họ nhét chúng vào sau ghế với tờ thư bất an rồi ra hiệu cho chúng tôi hiểu rằng chúng tôi nên rời

như đây.

– Chúng ta liên hệ sau – với việc xáo động mới lúc mới tăng. Tôi không ghi lại để cha cha anh.

Đoạn trích đoạn sau đây cho thấy con người và hành trình của cha Khôi như thế nào. Ông cho biết cho mới gần đây sau 10 năm chuyển chỗ, ông mới trở thành linh mục hợp pháp. Và trong giây phút này ông là một nông dân!!

Giữa một linh mục Nguyễn Văn Khôi chui và bắt hợp pháp và một Nguyễn Văn Khôi hợp pháp có điều gì khác biệt? Và cái khác biệt đó có gì quan trọng đối với chức vụ linh mục?

Cũng xin mời bạn đọc theo dõi bước đường đi tìm Sự thật của Giáo hội Việt Nam ở vùng Sơn La của phóng viên Ba Lan mà cha mới viết dám đi vào nhà thờ đã được coi là một hành vi can đảm.

Giáo hội hôm trước và hôm nay Việt nam và sẽ còn như thế bao lâu còn chỉ để Công Sơn.Va-ly đã chuyển bước

Cha Khôi nhớ khi gây cảm giác là một cái bất ngờ của sự giảng ra không làm cho ông may mắn lắm. Tuy vậy, hai ngày sau, khi chúng tôi đi Lăng Sơn, gần biên giới Trung Quốc, cha mời ba giáo dân cha tin tưởng để hành. – Họ mời tôi đi xa, cha đưa đến các anh đi theo phòng khi bị công an bắt giữ. Họ có khi cha đi chuyển bằng taxi với anh tài xế công giáo. Nhớ khi công an giữ xe để đợi, kéo anh tài xế sang một bên rồi hỏi hỏi chuyển nơi thì chuyển kia, để sau đó anh tài xế lại không hỏi cho tôi nghe – vị linh mục nói rồi cười rồi nói. – Trong phòng mình có giáo xứ, cha luôn có vài món để để xấp xỉ, trong trường hợp như chúng ta mới đi cha đi. tôi sẽ sàng ngửi tù và chuyển số bị đi tù – linh mục nói giọng chắc nịch. Ông làm linh mục 10 năm nay như thế trong một thời gian dài chính quyền không công nhận điều đó.

- Cha mới gần đây tôi mới làm linh mục một cách hợp pháp như thế trong chính minh thì cha tôi nghĩ ta vẫn nghĩ tôi là nhà nông chứ không phải linh mục – vị linh mục cười rồi nói. Cha bị trên để ông đi Rôma để theo học thì học thì như thế chính quyền giữ hộ chiếu của ông, không cho ông đi. Cho tôi tin hôm nay, họ chiếu của ông cha để hoàn lại.

- Chức vụ của tôi mà muốn đi nước ngoài, thế nào chúng cũng cho đi như thế khi trở về, chúng sẽ không cho tôi nhập cảnh, chúng muốn tôi không như thế như tôi – vị linh mục nói. Ông hỏi tôi hai vị linh mục cũng dòng Chúa Cứu Thế bị một tích trong trại tập trung như năm 50 thì nay không tìm được xác. Một trong hai người đó, truyện giáo Marcel Văn có thể sẽ được phong thánh thì đây. Trong trại, ông đã bị công an đánh cho tôi chết vì muốn họ trở tâm linh cho tù nhân cùng trại.

- Phần lớn các trại tập trung đã được tái công sự nên giờ họ đã xóa bỏ tất cả các trại kia. Thế như thế để tất cả chúng tôi là một trại tập trung không gì – cha nói và trên mặt không còn lo âu rồi nói.

Giữa búa và liềm

Lăng Sơn nằm giữa hai luồng ảnh hưởng rõ rệt, giữa công sự Việt Nam và công sự Trung Quốc. Lăng Sơn bị hủy hoại thì Trung Quốc xâm lược năm 1979. Đây cũng chính là nơi Hồ Chí Minh từng sống và sáng tác, thế nên chính quyền nơi đây mới mới ông Hồ bằng nhiều huyết khó khăn trong quy tắc tâm nên chìm tôn giáo. Nhà thờ thì giáo xứ Bin bị tàn phá năm 1979 đã được xây lại như thế giáo dân ở đây thì hiếm như thuở trước. – Người dân hải sản, chính quyền gây sức ép để dân không thì nhà thờ – một trong những người sống trong những căn nhà

n n t b n g n nhà th nói v y. Anh là m t trong s ít các thanh niên dũng c m xu t hi n trong nhà th . Ch ch n giáo x t ng là quân nhân. Ông r i quân ngũ b i th y quân ngũ, nh ông nói, không giúp giành công b ng mà ch ph ng s đ m c m quy n. – Còn tôi l i mu n sao ph ng s Chúa và ng i dân – linh m c nói. Không ph i ông không t ng g p c n tr , ông t ng ph i ch 2 năm đ đ c nh p h c nhà dòng.

nh ng vùng L ng S n ta nhìn th y r t rõ thành qu kinh t Vi t Nam đ c th gi i tr m tr th n ph c ch ng có liên quan gì t i m c s ng c a h u h t ng i dân. Chúng tôi đ ng trên đ nh núi Minh, 1,100 m trên m c n c bi n c n k v i biên gi i Trung Qu c. Ba công nhân xây đ ng đang quay v n trong đ ng v a và g ch. H ki m đ c 5 đô-la cho m t ca 10 ti ng đ ng h lao đ ng. T c là 1 PLN (ti n Ba Lan – BV) cho m t gi . Và h không bi t rõ mình đang xây cái gì. Có ng i đ t h làm là làm thôi, 5 đô-la đầu ph i đ nh t đ c gi a đ ng.

- T i chúng nó v n t i và g ng h i nhi u chuy n – m t trong các th y (sinh viên th n h c – BV) nói. V giám m c c a chúng tôi ph i trình di n và b công an tra h i. Hôm nay có v êm th m h n nh ng b n h đang giám sát m i chuy n. Th nh ng trong lòng chúng tôi không th có ch cho h n thù. H ph i hi u đ c r ng đ ng ban ni m tin cho chúng tôi là tình th ng, và tình th ng đó s có ngày chi n th ng.

Linh m c Peter thì hoài nghi nhi u h n:

- Tôi không tin Vi t Nam có th có cách m ng nhưng. Các n c Á Châu mang truy n th ng chuyên ch quá lâu. Tuy v y, các đ i ngũ trí th c không thu c hàng công giáo có nh n th y nh ng đ u hi u tích c c xu t hi n trong c ng đ ng công giáo. Nhóm trí th c đó nói giáo dân là t ng lai c a đ t n c – cha nói thêm. Lu t s Quân cũng là ng i i c quan:

- Giáo dân gi chi m 10% dân s , h khá th ng nh t và r t tích c c. Cũng b i v y mà nhà c m quy n e s dân công giáo. C ng đ ng Ph t t , chi m ph n l n dân s , b chia r h n và cũng tuân th chính quy n nhi u h n. Ti c thay, ph n l n xã h i b lay chuy n tùy vào phát ngôn c a chính quy n. Nh ng tôi tin r ng 10, 15 năm n a s có nh ng đ i thay. K c nh ng ng i c ng s n cũng ph i thay đ i, h đã ch p nh n th tr ng t do, nhi u khía c nh đã thay đ i khác x a. C n ph i thấu ph c c nh ng ng i c ng s n n a đ có th m đ ng cho thay đ i – Quân nói v i gi ng đ y thôi thúc.

Chúng tôi t i S n La b ng cái matiz nh ch t, 5 ng i ng i trong. Chúng tôi đ i th đi n tho i.

- Bao gi tôi cũng làm v y đ t i chúng không bi t tôi đ đầu – m t trong nh ng ng i chúng tôi đ c làm quen nói v y. S n La là n i mà m i ho t đ ng tôn giáo đ u b c m ti t.

- Không có nhà th , không chùa chi n chi h t – anh Quân nói. Chính quy n kh ng đ nh r ng vùng này không có ai là ng i công giáo th nên đầu c n nhà th hay linh m c đ đây. y v y mà m i năm s dân công giáo m i tăng. Ch riêng trên qu c l s 6, m t mình linh m c Kh i đã l p nên 5 c ng đ ng công giáo và t i gi ng đ o nh ng mi n quê. T i m t trong nh ng làng nh , chúng tôi vào đi n th đ ng đ i h m m t x ng ô-tô. Khi có thánh l , bao gi cũng có ai đó đ ng ngoài trông coi xem có công an t i hay không. C hai tu n linh m c l i t i m t l n. Nhi u khi cha làm l trong b áo qu n “th ng dân” phòng khi có ki m tra đ t xu t. Cùng l m s bi n h r ng đó là t h p đ c u nguy n ch không ph i đ làm thánh l .

- Đ ng nào thì b n h cũng không th nh n ra ai là linh m c n u tôi không v n áo choàng đen. B n h cho r ng l c u nguy n không nguy hi m b ng l mi-sa – cha m m c i nói thêm. Có 3 ng i ph n H ’ mong đi cùng v i v linh m c c a chúng tôi. Các bà các cô đây đã nh p đ o m y năm tr c. Tr c đó, h ch th t tiên nh bao ng i. H tr thành ng i công giáo nh công lao c a các nhà n truy n giáo l u l c. Ba ng i ph n k r ng sau khi h nh p đ o, cán b huy n t i g p h và còn cho ti n đ thuy t ph c h b đ o.

Trong một làng khác cách đó 100 km, ở sườn núi phía trên, chỉ có hai hộ gia đình nghèo là không lay chuyển khi bị đe dọa và vẫn duy trì đức tin. Hai năm trước, cán bộ xông vào nhà rồi viết bùa Thánh giá, tranh tống. Người cha trong gia đình thấy thế liền nói: các anh có thể viết hết những rủa sả nào tôi cũng lấy đi được. Mà khi không tìm thấy được chúng, các anh vẫn không thể viết bùa được tin trong lòng tôi.

Cha Khôi nói:

- Những người như thế mà các hộ gia đình đã bị chùn lòng bị đe dọa rồi ỉm đi y bùa để o giết đi mưu quay lại với giáo hội.

Đức hội như dòng này, thật khó cho Giáo Hội hiện m trú VN biết là bao !!